

FINLANDS SVENSKA LÄRARFÖRBUND rf. **Utlåtande**

7.10.2024

Riksdagens kulturutskott
siv@eduskunta.fi

Ärende: **Begäran om utlåtande beträffande regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om yrkesutbildning och till lagar som har samband med den**

Referens: Begäran om utlåtande RP/112/2024 rd

Finlands svenska lärarförbund FSL önskar framföra följande:

Finlands svenska lärarförbund FSL tackar för möjligheten att ge ett utlåtande beträffande regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om yrkesutbildning och till lagar som har samband med den.

Enligt statsrådets plan för de offentliga finanserna föreslås finansieringen av yrkesutbildningen minskas med 100 miljoner euro från och med 2025 så att nedskärningen riktar sig till utbildning för vuxna som redan har avlagt en yrkesexamen, en examen på andra stadiet eller en examen på högre nivå. I den aktuella propositionen föreslås också att lagen om yrkesutbildning ändras så att bestämmelserna om en personlig utvecklingsplan för kunnandet görs mer flexibla då det gäller läropliktiga studerande. I propositionen föreslås ytterligare att skyldigheten för anordnare av yrkesutbildning att utarbeta en examensspecifik plan för bedömning av kunnandet slopas.

FSL motsätter sig nedskärningar i yrkesutbildningen och uttrycker allvarlig oro för att minimiantalet studerandeår minskas med 8200, vilket betyder att yrkesutbildningsanordnare kan hamna under miniminivån studerandeår år 2025. Minskningen av antalet studerande till följd av nedskärningarna påverkar direkt antalet lärare, vilket i sin tur innebär att studerandena inte kommer att få tillräcklig undervisning för att uppnå sina kunskapsmål. Flera utbildningsanordnare har redan inlett eller kommer att inleda samarbetsförhandlingar för att minska personalstyrkan. De föreslagna minskningarna påverkar de vuxna studerande som redan har en examen från andra stadiet eller en examen på högre nivå. Då vuxenstudiestödet redan slopats försvåras nu denna grupps möjlighet att bygga på och bredda sin yrkeskompetens och att trygga sin framtid på arbetsmarknaden. De i propositionen föreslagna nedskärningarna i antalet studerandeår kommer att minska på flexibiliteten på arbetsmarknaden då en person med en yrkesexamen inte kan byta bransch eller skaffa sig en ytterligare examen som

Finlands Svenska Lärarförbund FSL

Järnvägsmanngatan 6
00520 Helsingfors

Tfn: 020 749 54 60
E-post: foramn.efternamn@fsl.fi

www.fsl.fi

skulle öka hans eller hennes attraktionskraft på arbetsmarknaden och även stöda orken i arbetslivet. FSL ser det redan nu beslutade slopandet av vuxenstudiestödet i kombination med de nu föreslagna nedskärningarna som kontraproduktiva med tanke på tillgången på kunnig arbetskraft och en hög sysselsättningsgrad.

I propositionen (44 §) föreslås det att lagen om yrkesutbildning ändras så att när en personlig utvecklingsplan för kunnandet utarbetas för en läropliktig studerande är utbildningsanordnaren endast skyldig att identifiera och erkänna den läropliktiges tidigare förvärvade kunnande till den del den läropliktige har avlagt examensdelar eller delområden av gemensamma examensdelar enligt grunderna för yrkesinriktad grundexamen, grunderna för yrkesexamen eller grunderna för specialyrkesexamen eller gymnasiestudier, högskolestudier eller sådana studier som har bedömts och verifierats av andra behöriga myndigheter.

När det gäller lättnaderna i de personliga utvecklingsplanerna för kunnandet (PUK) anser vi att förslaget är för begränsat och att större lättnader behövs. Lättnaderna får inte innebära att den tid som avsätts för att utarbeta PUK:en minskas, vilket nu föreslås. Den tid som krävs för att upprätta en PUK behöver vara densamma, eftersom det inte har tagit tid att identifiera och erkänna tidigare förvärvade kunskaper hos de studerande som omfattas av läroplikten, då sådan kunskap ofta inte finns. De föreslagna åtgärderna kommer inte heller att leda till de besparingar som utlovats utan är en direkt nedskärning av finansieringen utan att det skulle ha konsekvenser i mängden arbete som utförs.

FSL vill också betona behovet av att förenkla och minska antalet obligatoriska uppgifter i de personliga utvecklingsplanerna för kunnandet (PUK). Dessa planer bör endast innehålla den information som är nödvändig för att genomföra undervisningen. Den tid som frigörs genom att förenkla PUK:en bör användas till att öka mängden klassrumsundervisning, och inte ses som en besparingsåtgärd. Förslaget i propositionen om att lätta på kraven för PUK:en är direkt kopplat till nedskärningar inom utbildningen, utan att det innebär någon minskning i arbetsbördan. Det uppnår inte målet om tre och en halv miljoner euro i besparingar, eftersom förändringarna endast påverkar en liten del av studerandena och de beräknade kostnadsbesparingarna är grovt överskattade. Vidare saknas tydliga beräkningar och utredningar som grund för de ekonomiska siffrorna i förslaget.

FSL motsätter sig propositionens förslag om att slopa skyldigheten för anordnare av yrkesutbildning att utarbeta en examensspecifik plan för bedömning av kunnandet.

Den inbesparing i arbetstid som slopandet av skyldigheten att uppgöra planen är överdimensionerad och skulle inte inbringa de inbesparingar som

eftersträvas. FSL befarar att slopandet av planen för bedömning av kunnande också skulle äventyra jämlikheten och kvaliteten på yrkesutbildningen nationellt mellan utbildningsanordnarna. Det är viktigt att se att planen för bedömning av kunnandet kan utgöra en del av utbildningsanordnarens kvalitetsledningssystem. I många fall kan planen vara ett bra verktyg i vardagen som läraren, handledare och bedömare av kunnandet använder vid bedömningen av studerandenas kunnande.

Inger Damlin
förbundsordförande

Pocke Wikström
förbundssekreterare

